

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
Inscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociației „Astra“

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Nou an școlar

Cu toată greutatea vremurilor viața nu stă pe loc ci își sapă, cu fiecare zi drumurile spre viitor. O forță mai presus de puterile și voința noastră ne mână mereu înainte. Ca și când nu ziua de azi ci cea de mâine ar fi cea mai de preț pentru noi. Aceasta e legea firii, legea vieții, care asigură continuitatea istoriei omenirii în lume. Unele viețuitoare merg orbis înaintea, își pregătesc din instinct calea spre viitor; omul însă își pregătește acest viitor nu numai mânat de legile vieții trupești, ci și cu bună chibzuință și socoteală, ca ființă înțelegătoare ce este.

În toate vremurile, după creșterea copilului în casa părintească, școala a fost socotită ca cel mai potrivit mijloc pentru întemeierea, prin pregătirea celor tineri, a unui viitor mai bun și pentru ei înșiși și pentru neamul din care fac parte. Căci bunăstarea, prosperarea, voința mai fericită a omului și a neamurilor în lume, atârnă în primul rând dela omul care intră în lupta vieții. Cu cât un om, în tinerețele lui și-a adunat mai multe cunoștințe folositoare, cu cât și-a luminat mai tare mintea, și și-a educat mai bine voința, eșind din școli cu un caracter puternic, cu atât va răzbi mai ușor în viața răușind să înlăture mai cu succes toate piedecile ce i se vor pune în drum.

Toate puterile sufletești ale omului cresc prin educația minții și a inimii în casa părintească și în școlile de tot felul și toate greutățile scad prin folosirea cunoștințelor de tot felul care și le câștigă omul în tinerețe, până încă n'a intrat în lupta vieții.

Noi, românii, n'am avut parte de școli multe și de toate gradele până bine de curând. Înainte cu un veac și jumătate ne puteam număra pe degetele dela mână toate școlile mai înalte; doar școli sătești am avut mai multe dar și acelea, cum a dat Dumnezeu, De școli industriale, comerciale, tehnice, de meserii, nici pomeneală n'a fost la noi în Ardeal până după unire, iar în vechiul regat lber, abia au început a se ivi pe la jumătatea veacului trecut.

Din această cauză noi am rămas destul de neînarmați în fața vieții moderne care de o sută de ani s'a desvoltat tot mai mult pe terenul industriei și al comerțului, iar noi am rămas pe dinafara acestor ramuri nouă de activitate, ajungând tributari, platnici din greu străinilor, cari purtau negoțul și meseriile. Câștigul principal al muncii noastre, nu rămânea, astfel în mâni românești ci trecea în mâinile străinilor, cari s'au tot îmbogățit, iar noi am rămas aproape tot așa cum am eșit din iobăgie. Câtă vreme noi vom produce numai materiile prime; cereale, nutrețuri, fructe, struguri, vom crește animale și vom vinde neprelucrate în fabrici și uzine materialele ce ni le dau ele: laptele, brânzeturile, lâna pieile brute, vom rămânea mereu săraci. Pentru că venitul cel mare nu e al omului care scoate avuția de tot felul din pământ, ci în lumea de azi, e al aceluia care prelucrază aceste materii și le vinde ca fabricate tot nouă.

Pentru a putea ajunge ca tot venitul muncii sărănești să intre în mâni românești, noi suntem obligați să îmbrățișem și ramurile de activitate, meseriile, negoțul și industria. Și pentru a desface e de lipsă și e o poruncă națională ca la începutul fie-

Toporul și pădurea

E cunoscută de mulți cititori fabula, scrisă în versuri de marele nostru poet Grigore Alexandrescu, aproape cu o sută de ani înainte. Un om a pornit să taie o pădure bătrână cu securea goală, numai fierul fără toporaște. Copacii mai tineri au început a se văita îngroziți că li se apropie moartea. Dar un stelar bătrân i-a liniștit spunându-le că omul „numai cu fierul în mână, nu va putea tăia pădurea cea bătrână“. „E vr'unul de-ai noștri cu el ca să-i ajute? Dacă nu-i fiți pe pace!“ Și așa s'a și întâmplat. Cu securea fără toporaște, omul n'a putut doborî nici un copac. Înțelesul fabulei e limpede: „Cele mai multe rele nu ni-le fac străinii, ci un pământean de-ai noștri, o rudă sau un frate“.

Adevărul acesta se vedește la tot pasul în viața de toate zilele. O familie poate să aibă mulți dușmani cari să-i voiască răul, să umble să-i facă o pagubă mare. Uneori poate că și reușește. Dar câtă vreme nici unul din familie nu se dă cu dușmanul, răul poate fi de cele mai multeori înlăturat, ori chiar dacă se întâmplă, el poate fi în grabă reparat. Când însă bărbatul, sau femeia, sau copiii, ajung dușmani ai familiilor, când nu se mai înțeleg, nu se mai ascultă împrumutat, ci se dușmănesc, răul chiar dacă nu li l'ar face altul, îl vor aduce peste familie ei înșiși. Și vor fi gata să țină partea dușmanului care vrea să facă un rău unui membru din familie, cu care alt membru e certat.

Desigur sunt și multe rele cari vin din afară,

Condițiile de pace puse Italiei

Condițiile armistițiului semnate în ziua de 3 Septembrie a. c., între Mareșalul Badoglio și anglo-americiani, ar fi următoarele:

1. Incetarea imediată a oricărei operații dușmanoase din partea armatei italiene și împiedicarea de către italieni a încercărilor germanilor de a continua lupta împotriva aliaților. Toți prizonierii de războiu ai națiunilor unite să fie predați imediat comandamentului suprem aliat.

Deasemenea s'a mai cerut: predarea imediată a flotei și aviației italiene; predarea imediată a Corsicei și a întregului teritoriu italian din insule și din Italia continentală, în vederea organizării de baze pentru alte scopuri militare, pe care aliații ar putea să le găsească trebuincioase; guvernul italian s'a obligat să recunoască orice autoritate administrativă, pe care înaltul comandament aliat o găsește de necesară; asigurarea imediată a liberei treceri a aliaților către toate aerodromurile și bazele navale de pe teritoriul italian; retragerea imediată a forțelor armate italiene spre Italia de pe toate teatrele de războiu, unde ele se găsesc.

La sfârșitul actului de armistițiu, s'a adăugat clauza următoare: Alte condiții cu caracter politic, economic și financiar, pe care Italia va trebui să le îndeplinească, vor fi comunicate la vremea sa.

cărui an școlar, tot mai mulți tineri români să intre în școlile cari îi pregătesc pentru viața practică, ajungând astfel ca și prelucrarea și schimbul materiilor prime, câștigate de părinții lor, să-și dea câștigul lor cel mare tot românilor.

fără voia noastră: un cutremur, seceta, ploile îndelungate, războiul pe care-l pornesc alții, și în care ești silit să intri și tu pentru ați apăra țara. Acestea sunt nenorociri cari se abat asupra neamurilor fără vina lor, pe care nu le aduce „un pământean de-al nostru, o rudă, sau un frate“. Dar aceste nenorociri, deși sunt grele, nu șterg din istorie un popor. Ele vin și trec, și neamurile reclădesc ceea ce a dărâmat cutremurul sau a distrus războiul.

Când însă răul pornește din sânul unui neam, când fiii lui ajung să nu se mai înțeleagă, ca membrii unei familii, când unii dușmănesc pe ceilalți, când răul vine de-acasă, nu din străini, neamurile se macină mai rău ca de cutremur și războaie, și cu greu se mai pot pune în picioare, rămânând slăbite pe multă vreme, dacă nu chiar pier din istorie, — cum s'a întâmplat de mulțori în trecutul omenirii.

Neamul românesc n'a dat în istoria sa „coade de topor“ în vremuri grele noi n'am avut nici trădători, nici frați cari să arunce sămânța neînțelegerii și a dușmăniei între români. În vremuri de pace, rar, s'a mai aflat și printre noi câte unul care s'a înhăitât cu dușmanii neamului, făcându-ne rău. Ei și-au avut pedeapsa lor încă în viață fiind: au fost înfierați ca trădători, și scoși din sânul neamului. Nici sămânță din ei n'a mai rămas până azi printre noi. Le-a pierit spița. Dar în vremuri grele, ca cele de războiu, românii nu s'au făcut niciodată coade de topor. Suntem prea cuminiți, prea creduli de inimă, prea iubitori de neam pentru ca străinii dușmani să poată găsi între noi cozi de topor.

Așa a fost în trecut, așa e azi, și așa va fi în viitor. Și aceasta e una din puterile cari ne-a păstrat în scurgerea veacurilor codrul românesc netăiat de potrivnici.

Eliberarea Ducelui Mussolini

Lovitura de stat dela 25 Iulie a. c., din Roma a fost împreună, cu răpirea Ducelui Mussolini, de către un detașament de carabinieri, cari se aflau sub comanda unui colonel, credincios al Mareșalului Badoglio. Ducele a fost arestat în momentul când cobora treptele Palatului Regal, după o audiență avută la Rege, cu scopul de a i se încredința puteri mai largi, pentru a putea face față evenimentelor critice din Italia.

Într'un automobil, sub paza carabinieriilor, Ducele a fost apoi transportat într'un loc ascuns și pus sub o puternică pază.

În cursul zilei de 12 Septembrie a. c., o telegramă dată dela Marele Cartier General al Fuehrerului, anunța neașteptata veste că: „Trupele germane de parașutiști și elemente din serviciul de siguranță și din formațiunile SS, au întreprins o acțiune pentru eliberarea Ducelui, ținut prizonier de către clica trădătorilor... Acțiunea a reușit și Ducele a fost pus în libertate“. Telegrama mai nouă au anunțat apoi că la scurt timp a fost eliberată și familia Ducelui.

Fostul primministru italian, Conte Sforza, care se află fugit în Statele Unite, a declarat unui ziar din New-York că creșterea unei republici italiene va fi un instrument constituțional mai bun, pentru Italia, decât monarhia.

Calendarul săptămânii Luna septembrie

Dum. după In. Sf. Cruci gl. 5, v. 3

Luni	20	Muc. Eustație
Marți	21	Apost. Codrat
Mierc.	22	M. Foca făc. min.
Joi	23	(+) Z. Sf. I. Bot.
Vineri	24	Mța. Tecla
Sâmb.	25	Cuv. Eufrosina
Duminică	26	(+) Ad. S. Ioan Ev.

Dum. 18-a după Rusali gl. 1, v. 7

VREMEA

(după calendarul de
150 de ani)De la 1-5 bine, 6 nor, 7
ploaie, 8-14 bine, 15-16
ploaie, 17 bine, 18 frig, 19-
24 bine, 25-26 ploaie, 27
bine, 28 vânt, 29-30 ploaie

Pe urmele Domnului

Crucea vieții

„Cel ce vrea să vină după mine să se lase de sine și să-și ia crucea sa, și să vină după mine”. Iată cuvintele Domnului pentru cari de mulțori creștinismul a fost hulit în scurgerea neamurilor. Mulți s'au răsvrătit, mulți se răzvrătesc și azi și se vor răzvrăti până la capătul veacurilor pentru această învățătură a Evangheliei! Căci omului nu-i place nici să se lapede de sine, nici să-și poarte crucea cu răbdare. O asemenea viață, nu-i viață, zic destui, și încearcă să-și scuture povara crucii, și în loc să se lapede de sine, își dau drumul tuturor dorințelor, tuturor patimilor pentru a se putea bucura de viață și a și-o face cât mai ușoară.

Dușmanii creștinismului spun, și au spus în toate veacurile, și vor repeta până la sfârșitul lumii: „Evanghelia ne întunecă viața, ne-o face prea grea, de nesuportat, cu îndemnul ei de a ne purta crucea cu răbdare și a ne lepăda de bucuriile vieții. Cine poate duce asemenea viață? Ar însemna ca fiecare om să se schimbe într'un vierme și să fie mulțumit că se poate țări în tină”.

Ca de obicei dușmanii creștinismului tâlcuiesc după capul lor Evanghelia, și greșesc, căci nu o înțeleg. Mântuitorul nu cere să ne întunecăm viața, nici să ne schimbăm în vierme, ci să fim oameni cari ne știm slăbani pornirile rele, iar nenorocirile ce dau peste noi, și pe cari nu le putem opri nici îndepărta, să le purtăm cu răbdare creștinească.

A te lepăda de tine, cum ne cere Mântuitorul, nu însemnează a alunga ce-i bun în tine, ci ceea ce este rău; a ținea în frâu firea noastră cea pornită spre păcat. În acest înțeles spune El: „Dacă ochiul tău cel drept e rău, scoate-l și-l aruncă dela tine, căci mai bine-ți este ție să intri cu un ochiu în împărăție decât decât cu doi în gehena focului”. Și tot așa să faci cu mâna ta cea dreaptă dacă e beteagă și înveninată, ori cât ai ținea la ea. Sau, cu alte cuvinte: Oricât ți-ar părea de dulci patimile tale: necurătenia, lăcomia la avere, beția, mânia pisma, inima rea, dușmănia, scapă-te de ele sau ține-le în frâu, lăpădându-te pe tine cel rău, pentru că altfel nu poți merge pe urmele lui Hristos, nu-i poți ținea poruncile, și ca urmare, nu vei putea intra în raiu, și-ți vei pierde sufletul.

Acesta e omul din noi de care trebuie să ne lepădăm după învățătura Evangheliei. Dacă ești credincios, cinstit, curat, harnic, iubitor de deapropoale, n'ai de ce te lepăda de tine însuși. Și te poți îmbogăți în toate acestea virtuți ori cât de mult, și cu atât vei fi un mai bun ucenic al Domnului. Trăind așa e împede că nu-ți vei întuneca viața, nu o vei face mai grea, ci, dimpotrivă, mai luminoasă, mai ușoară, mai fericită. Pentru că celce nu se lăpădă de pornirile și patimile lui rele, numai pentru scurtă vreme va simți o plăcere mincinoasă, iar după ea vin toate nenorocirile și durerile vieții.

Ați lua crucea și a o purta cu răbdare, iarăși nu însemnează, a trage în jug ca bou, a nu încerca s'o ușurezi, căci e dator creștinul, tot după Evangheliie, să-și ușureze cât poate nu numai viața lui ci și viața deapropoalei său. E dator să lupte, și să învingă, când îl ajută puterile; să scap de sărăcia de boală, de nedreptate, și să scap și pe alții.

Dar cine nu știe că sunt și cruci ale vieții pe care omul nu le poate ușura? O boală fără leac; o moarte în familie, a celui iubit de tine; un traiu greu pe care ori cât ai voi și te-ai sili să-l ușurezi, nu poți, un copil născut orb sau schilav; o sărăcie din care cu toate eforturile, nu poți eși; o durere mare pe care n'o mai poți uita până la mormânt.

Cine nu știe că sunt o mulțime de cruci ale vieții, cruci trupești și cruci sufletești, de cari nu

Vlaicule, Vlăicuțul maicii

Vlaicule, Vlăicuțul maicii, (bis)
Din a ta copilărie,
Ai învățat meserie,

Să-ți faci pasărea să zboare (bis)
Peste-a noastre vechi hotare
Care-s mai mândre sub soare.

Și să zbori peste Carpați (bis)
Să duci veste dela frați
Cât au fost înstrăinați.

Cântec din Maramureș despre Aurel Vlaicu, auzit în Maramureș, în 1918—1920 și cules de Grigore Holdiș.

Păduchele și tifosul

Păduchele este dușmanul cel mai mare al sănătății, căci el altoește cea mai primejdioasă boală: Tifosul exantematic. Înțepând omul bolnav, el sugede odată cu sângele și sămânța bolii care se înmulțește apoi în pânțele păduchelui. Prin înțepătura păduchelui, acesta, sau numai cu excrementele lui depuse pe pielea noastră, putem căpăta scărpinând locul, cea mai gravă formă de tifus exantematic. Ca să luptăm așa dar în contra acestei boli, este destul dacă urmărim despăducherea completă a hainelor, cojoacelor, albiturilor și obiectelor pe care stau păduchii. Despăducherea se face prin fierbere în apă clocotită și cu leșie, sau prin amestecul de gaz și ulei, prin călcarea cu fierul fierbinte a hainelor și albiturilor și cusăturilor lor, prin cea mai mare curățenie a corpului, părului și locuinței noastre.

Ca să ne ferim de păduchi, trebuie să ne păzim de aglomerație și de atingerea cu oamenii ce au insecte, și să ne păstrăm corpul și îmbrăcămintea în cea mai mare curățenie. Tifosul exantematic, începe mai ales toamna și iarna, când frigul îngrămădește pe oameni laolaltă și când îngrijirile de curățenie se fac mai greu.

Toți avem datoria față de țară și față de armata ce luptă în răsărit, să ne ferim de molipsirea tifosului și să ferim întreaga țară de această grozavă epidemie.

poți scăpa? Ce să faci când o asemenea cruce ți s'a așezat pe umeri? Să blestemi cerul? Să te spânzuri? Să ajungi dușmanul vieții și al tuturor oamenilor, cum se întâmplă cu cei necredincioși? Ce ai folosi cu o asemenea purtare? De crucea ta n'ai scăpa, ci ai face-o și mai grea, și tu ai fi și mai nenorocit.

Pentru asemenea cazuri zice Domnul: „ia-ți crucea ta și vino după mine”. Nu socoti crucea pe care n'o poți ușura ca pe o nenorocire, ci poartă-o cu răbdare creștinească, cum și-a purtat-o și Mântuitorul, deși nu avea nici o vină. Poartă-o cu vitejie, și nu te lăsa frânt de povara ei, căci este trecătoare, și dacă o porți fără a te răzvrăti împotriva lui Dumnezeu și a vieții, o să-ți câștigi mari merite înaintea Domnului și-ți vei mântui sufletul mai mult decât cei ce trec prin viață fără cruci grele. Dacă porți crucea cu gândul la Hristos, cunoscând că El ți-o știe și te vede, fără să părăsești poruncile lui, tu mergi pe urmele Lui, pe drumul sfințeniei și al fericirii vecinice.

Se primesc 2 culegători și 2 ucenici

la

Tipografia „ASTRA” Sibiu, Str. Avram Iancu Nr. 9

Din sfaturile doctorului Josif

Despre organele respirației

Înainte de a trece la diferitele boli ale plămânilor și a altor organe respiratorii, socotim că este bine să cunoaștem mai întâi așezarea și lucrarea lor în corpul omenesc, căci numai astfel vom fi în stare să înțelegem pe deplin și felul cum iau naștere aceste boli și cum trebuie să ne ferim mai bine de ele.

Nici un corp viețuitor nu poate trăi fără hrană și fără aer. După cum gura, stomacul și intestinele primesc și prelucră pentru corpul omenesc hrana, mâncarea ce de toate zilele, tot astfel nasul, laringele, traheea, bronhiile și plămânil, scurt: organele respiratorii, primesc din afară aerul de lipsă vieții, folosesc din el ceea ce este trebuincios corpului, și scot afară din el ceea ce este nefolositor sau vătămător. Toate organele cari slujesc la respirațiune (răsuflare) își au însemnătatea lor și partea lor de muncă.

Nasul

Astfel, nasul, care mai este și organul mirosului, primește aerul din afară, îl încălzește, iar prin perișorii mărunți și fini care se găsesc în el, îl curăță de praful și murdăria dinafară și după aceea îl trece mai departe laringelui (gâtlej, răsuflare), în care se găsesc coardele vocale unde se produce glasul omului când vorbește. Atât laringele cât și traheea (beregata) și bronhiile sunt făcute din sgârțuri și sunt pe dinlăuntru căptușite cu o pieiță subțire care atunci când ne răcim se inflamează și dă naștere la boli cari le vom cunoaște mai târziu.

Beregata

Traheia (beregata) începe la gâtlej, sau laringe și se isprăvește în bronhiile, este o țevă cu partea dinapoi turtită, are o lungime de 10—12 cm. o lărgime de 2 cm. și se găsește sub osul pieptului înaintea înghițitoarei (esofagului).

Bronhiile se împreună în sus cu traheia, se despart apoi în două țevi mai groase, una intrând în plămânul drept și alta în cel stâng. Aici se despart apoi întocmai ca și crengile unui arbore într'o mulțime de țevișoare mai subțiri cari se răspândesc în plămâni.

Plămâni

Plămânul drept este ceva mai mare și are trei părți (lobi) iar cel stâng are numai două părți. Între cei doi plămâni este așezată inima dimpreună cu vasele mari de sânge și toate laolaltă se găsesc în coșul pieptului (torace). Partea de jos a plămânilor numită și bază fiind mai lată, se atinge cu un mușchi în formă de paianjen numit diafragm, iar partea de deasupra care se numește vârfuri este mai îngustă și mai strâmtă. Plămâni sunt compuși din o mulțime mare de cuiburi rotunde ca niște beșicuțe, numite vesicule, ori alveșii pulmonari și în aceste cuiburi se gată rămurilele cele mai mici ale bronhiilor așa că par atârnațe de aceste rămurile întocmai ca boabele de strugure de ramurile ciorchinei. Plămâni pe din afară au un înveliș subțire lucios, numit pleură (pieleța plămânului) care ia parte mai la toate boalele de care suferă plămâni. Funcțiunea, lucrarea acestor organe, se numește respirațiune ori răsuflare, fără de care corpul omenesc nu poate trăi.

Insușirile aerului

Aerul bun și curat din afară are două părți însemnate și anume o parte dătătoare de viață numită oxigen și o alta care nu ar fi amestecată cu cea dintâi, ar da înabușire și care se numește nitrogen. Corpul nostru are nevoie de oxigenul cuprins în aer pe care și-l ia prin respirațiune și tot prin respirațiune scoate din corp aerul folosit încărcat cu materii vătămătoare cum este acidul carbonic. Este deci de foarte mare însemnătate pentru sănătatea omului ca aceste organe să lucreze bine și fără piedeci și ca aerul care îl duc plămânilor să fie bun și curat. Pentru aceea în numărul viitor al foii vom scrie despre însemnătatea aerului bun și despre felul cum trebuie să ne îngrijim pentru a avea întotdeauna aer sănătos și numai după aceea vom începe cu bolile diferite ale organelor respiratorii.

Dr. I. S.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Să strângem semințe de legume

În zilele trecute am fost la târg la Arborăș. În drum spre casă, m'am oprit și pe la Dumitru Crăciun din Bostani. Suntem prieteni buni încă din copilărie și niciodată nu trec prin Bostani fără să mă opresc și la el.

Dumitru Crăciun e bun gospodar. Are, de toate: casă frumoasă, grădină mare și vite bine îngrijite. Știe multe și le spune par'că ar ceti din carte. De aceea îmi și place să povestesc cu el.

Pe la târgul Paștilor, când l-am mai cercetat, mi-a arătat stupina. Acum mă duce prin grădina de legume.

Am umblat și eu prin multe părți; dar așa grădină de legume ca a fratelui Dumitru Crăciun, n'am văzut. Nici în Arborăș, care e orașel frumos, grădină ca a lui, nu este. Iar la noi în Singurei, Gafia lui Costan, când samănă câte un strat de ceapă sau de morcovi, împlântă un par în mijlocul lui, pentruca toamna să-l găsească, căci toată vara nu-l mai caută și nu-l mai plivește, iar buruienile cresc pe el aproape cât omul.

— O grădină de legume, dragul meu — zice Dumitru Crăciun — trebuie bine îngrijită. Într'una trebuie săpată și plivită. Buruienile rele sunt multe peste tot locul și dacă nu le curățăm, năpădesc cu putere și înăbușe legumele, cari nu mai cresc și nu se mai dezvoltă. Florica, soția mea, de dimineața până seara e tot în grădină. Când nu răsbește singură, aduce și lucrători, și, cum vezi, nici un colț din grădină nu rămâne ne îngrijit. Când e secetă, le și udă. Pentru aceasta chiar în mijlocul grădinii am săpat fântână, iar când apa de aici mai scade, aduce și din pârăul ce curge pe la fundul grădinii. Apa de aici e încă și mai bună de udat.

Să-ți spun și o glumă, în legătură cu grădinile de legume. O femeie, poate chiar Gafia lui Costan, dela voi din Singurei, văzând grădina de legume a unei femei din Copăcești, a întreat-o ce face de are așa legume frumoase, căci în grădina ei ori câte samănă, nu se fac. — Eu draga mea — zice femeia — în fiecare zi, cel puțin un ceas stau „pupuneț” lângă fiecare strat. Stai și tu și vei vedea că toate legumele vor crește bine. Gafia lui Costan așa a făcut, dar legume totuși n'a avut, fiindcă ea, când sta „pupuneț” își ținea mâinile subsuori, pecând femeia din Copăcești plivea și săpa într'una.

— Dar bine, frate Dumitru, ce faci cu atâtea legume, căci la noi în satul întreg nu sunt legume, câte sunt în grădina ta?

— Țin pentru casă, câte îmi trebuie, iar pe celelalte le vând. Și azi am dus la Arborăș un car, bine încărcat și până la amiază n'a mai rămas nimic. În săptămâna trecută am dus și la Războieni, unde încă este târg de săptămână. Legumele se plătesc foarte bine și multe cheltuieli ale casei, le acoper numai în câștigul de pe ele. Vasilie a Fătului din Sângeorz, de toată săptămâna vine la mine cu un căruț și duce legume, pe cari le vinde în Războieni și în Sângeorz și câștigă și el bineșor.

— Văd, că ai multe legume și de semințe. De la noi din Singurei, oamenii cumpără semințe de legume tot din Arborăș, dela prăvălia lui Galton Merlea.

— Da, până mai în anii trecuți și eu cumpăram, dela din Arborăș, fie din alte orașe, de unde le comandas prin poștă. Însă de câteva ori am fost păcălit, căci semințele n'au fost bune. Mai toate au fost necărite sau sălbătăcite și legumele răsărite n'au mai avut însușiri bune. De aceea am început să-mi produc singur semințele.

— Trebuie să știi, dragul meu Nicolae, că fiecare soi de legume are anumite însușiri, cari trebuie păstrate curate, iar nu amestecate cu însușiri curate dela alte soiuri. O știu aceasta dela un confectuar al „Astrei” noastre, care a fost aici în sat și

ne-a vorbit chiar despre legume. Ținând seamă de aceasta am ales și eu acele legume, cari au fost mai dezvoltate, mai frumoase, cu rod mai îmbelșugat, s'au copt mai de vreme și au îndurat mai bine și atacul boalelor. Dela acestea am strâns semințele, pe cari le-am semănat în primăvara următoare și în felul acesta am ajuns să-mi îmbunătățesc toate soiurile de legume.

Pentruca să am sămânță bună și aleasă, după ce legumele puse anume pentru sămânță, au răsărit, fac între ele cea dintâi alegere: smulg și înlătur pe cele slabe și amărâte și las numai pe cele mari și puternice. Mai târziu, când au început să dea rod, fac a doua alegere: însemn pe cele cari sunt mai dezvoltate, și iau numai rodul celor dintâi flori, căci acesta e mai copt.

Culegerea semințelor n'o fac deodată, ci pe rând, după cum se coc. Semințele coapte se cunosc după culoare și după cotor, care începe a se îngălbeni. Semințele cari se scutură ușor, le culeg ceva mai înainte de coacerea deplină, iar acele cari nu se scutură, le culeg numai când sunt bine coapte.

George a Saftei dintre Părauă încă și-a lăsat legume de sămânță, dar roada de pe ele n'a cules o la vreme și aceea toată s'a scuturat pe jos și a încolțit, ceea ce i-a pricinuit pagubă destul de mare.

Sămânța culeasă o pun pe podul șurii, în bătaia vântului să se usuce bine. Nu e bine să se lase la soare, căci se sârcește și capătă o culoare urâtă. Dacă printre sămânța culeasă este și de cea seacă, pe aceasta o aleg, prin spălare cu apă. Florica e mare meșteră la spălarea semințelor. Sămânța seacă e mai ușoară și plutește pe apă, iar cea sănătoasă cade la fundul vasului. Cea care plutește pe apă se înlătură, iar pe cealaltă o punem să se usuce la umbră. Pe urmă o așezăm în săculețe și o ținem la loc uscat și ferit de șoareci.

Ion Popu - Câmpeanu

Veterinarul satului

INMUIEREA OASELOR. De această boală sufer mai ales vitele tinere — vițeii. Vine din pricina mănăcării, în care nu prea sunt materii văroase.

Leacul: Hrană bogată în materii văroase: fân și paie sau boabe leguminoase, cretă zdrobită, pusă în mâncare sau băutură.

SPLINA CALULUI. Când calul se uită în stânga și se miroase la pânțec, e semn că are durere de splină.

Leacul: Vără sula la a treia coastă, adânc, până va împunge splina și îi va trece.

CÂRCIOGUL. Oile atinse de această boală sunt triste, nu mănâncă, nu mai rumegă, au multă căldură, sete, stau trântite jos. Se cufuresc și se udă cu sânge. Boala este omoritoare.

Se ivește mai ales vara și prin ținuturile băltoase.

Leacul: Leac împotriva acestei boale nu este. De aceia e bine să nu se pască oile prin locuri mlăștinoase.

GUTURAIUL GÂȘTELOR. Boala se ivește din cauza, că n'au destulă apă de băut proaspătă. Gâștele bolnave hârcaie, suspină, întind într'una gâtul, își scutură capul, ca să se scape de balele ce se adună în cioc și le astupă găurile nasului.

Leacul: Multă apă proaspătă. Ciocul trebuie băgat adeseori în apă caldă. Pe nări se toarnă ulei de in, unt sau unsoare. Gâștele bolnave se închid deosebit de cele sănătoase.

Un om de serviciu și un ucenic se primește la **Tipografia Oct. L. Vestemean, Sibiu, str. Avram Iancu Nr. 16**

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Oprescu

Iubite surori sătence

A venit toamna. Fiecare dintre noi se străduiește ca familia ei să fie hrănită și îngrijită cât se poate mai bine. Legumele verzi, sunt o adevărată binefacere pentru gospodăria noastră mai ales iarna, când nu se mai găsesc. Hărnicia și priceperea noastră a fiecăruia ne îndeamnă să ne îngrijim de conservarea (punerea) diferitelor legume pentru iarnă. Vom da cititoarelor noastre dragi unele îndrumări în această privință și anume:

Legumele cari se pun pe iarnă să fie proaspete și nesfărâmate.

Borcanele sau sticlele, butoaie sau puțină, să fie curate și foarte bine închise ori legate.

Păstrarea lor să se facă în cămară uscată, altfel umezeala le mucegăiește.

Dăm mai jos câteva rețete de pregătire pe iarnă.

Pregătirea bulionului

Părădăisile cari sunt bine coapte se spală în două ape, se taie în jumătăți și dela mijloc se taie partea cea verde. Se pun într'o oală sau cratiță smălțuită (dacă se fierb în oale de fier fără smalt, ne putem otrăvi) și se fierb până când li s'a răsucit coaja. Se strecoară apoi prin sită cu mare grijă ca să nu se amestece cu sâmburii. Strecurate se mai fierb până când sunt groase. Sticlele spălate bine se încălzesc pe cuptor și cu ajutorul unui tolcer (pâlnie) se umple. Se leagă îndată cu hârtie de pergament și sfoară, sau cu intestine (mațe de vită uscate) și spălate bine și se pun într'un coș căptușit bine cu pături groase. Când sticlele sunt reci, se duc la cămară. În pivniță se mucegăiește hârtia și dela ea și păărădăisile.

Părădăisile verzi se spală, se așează în borcan, puțină sau butoiu punând printre ele frunze de țelină, hrean, iar cine dorește pune și câțiva castraveți și paprică din cea iute. Din 10 litri apă și o jumătate kilogram de sare facem saramură, o fierbem bine, o răcim și o turnăm peste patlagele. Borcanul se leagă cu bășică sau hârtie de pergament și sfoară și se pune în cămară să se acrească. Dacă se pun în butoiu sau în puțină, capacul de deasupra se închide bine, de jur împrejur se îndeasă spetează, peste ea se toarnă smoală topită, se ține în curte o săptămână, iar în acest timp se rostogolește de 3—4 ori pe zi pentruca moarea să se amestece bine. Se păstrează apoi în pivniță sau în cămară.

In numărul viitor vom continua cu alte rețete.

Pentru luat aminte

PREDAREA PIEILOR. Ministerul pune în vedere aspre pedepse contra acelor care nu predau la ORAP pieile de animale, chiar și cele de porc, ied și miel.

ANTRAX LA ANIMALE. Fiind semnalate mai multe cazuri de antrax la vite cornute și cai, locuitorii mai ales aceia care cumpără furajele, sunt sfătuiți să ceară la Serviciul Veterinar al Municipiului Sibiu vaccinarea animalelor. Intre altele și șobolanii și câinii vagabonzi contribuie la răspândirea boalei. Se impune deci și stărpirea acestora.

Dakrysol

Cel mai bun mijloc contra **Căderii părului și mătrefei.** — De vânzare la toate farmaciile și drogueriile.

Laborator chimic Farm.

Mr. G. Hietsch
Sibiu

DUMINECA, IN SAT LA NOI...

Scormonind măruntaele pământului

— Descoperiri de urme vechi în Munții Sebeșului —

În vara acestui an s'au făcut pregătiri mai serioase pentru continuarea lucrărilor de săpături arheologice în mai multe părți ale Ardealului și în deosebi în Munții Sebeșului. Comitetul de inițiativă format de profesori universitari din București și Sibiu, în frunte cu dnii Prof. Gh. Brătianu și Constantin Daicovici, a primit în scopul de mai sus, ajutoare bănești din partea guvernului țării, pentru plata brațelor de muncă angajate la săpături. Studențimea universităților din țară participă și ea cu munca brațelor la aceste lucrări de mare importanță națională și istorică.

Într'adevăr, prin lucrările de săpături din Munții Sebeșului și din alte părți ale Transilvaniei, se va ajunge la descoperiri de mare valoare. Orice urmă de viață dacă, descoperită sub poșghita sau în sânul pământului transilvănean, formează o dovadă în plus despre dreptul nostru de stăpânire a pământului strămoșesc. Este un adevăr de netăgăduit că popoarele își trag isvoarele de viață din trecut. Cu cât vechimea lor pe nu același pământ este mai probată, cu atât istoria apare mai grăitoare, iar dreptul de stăpânire mai întărit.

Iată pe scurt scopul lucrărilor ce se desăvârșesc în prezent în munții Sebeșului: Primele lucrări arheologice făcute pe înălțimile din stânga apei Beriului au dus la descoperirea unui castru (cetate) romană eșind la suprafață mai multe obiecte și monumente

romane: cărămizi, țigle, vase și monumente, dintre care o parte se găsesc în muzeul din Deva.

În comuna Ludești, situată la 16 km. de Orăștie, s'a găsit un tipar de monede romane iar la nord-est de comună, la locul „Cetatea Înaltă” se cunosc bine urmele unor ziduri din vechime.

Numai la 3 km. de Ludești, se găsește comuna Costești, al cărei ținut muntos până la Muncel prezintă o deosebită însemnătate. În această regiune se deslușesc trei grupuri de cetăți: grupul Costești, grupul Lunca și grupul Grădiștea Muncelului.

Primul grup al acestor cetăți de origine dacică, începe în fața satului Costești, în partea dreaptă a râului Beriu, unde spinarea muntelui se compune dintr'o mulțime de culmi, în formă de trunchiu de piramidă.

Pe fiecare din aceste culmi au fost constatate urme de ziduri.

Cea mai importantă din acest grup e aceea ce se află pe dealul numit Cetățuia (550 m.). Dealul Cetățuia nu este izolat, el are în jurul lui alte ridicături, la fel de fortificate, cum sunt Cioaca, Cetățuia Mare, Făieragul, Blidarul, ș. a.

Cu ocazia săpăturilor făcute la Costești au ieșit la iveală o mulțime de obiecte mărunte, bucăți de vase, obiecte din fier sau bronz, ciocane, nicovale, arme, unelte agricole, cuțite, obiecte de podoabă, monete, etc.

Ca dată, cetatea dela Costești e pusă în secolul al 4-lea înainte de Christos și a fost locuită până în

secolul I după Christos când, datorită războaielor și cucerire ale lui Traian, a fost incendiată și distrusă.

Cea de a doua cetate dacă dela Grădiștea Muncelului (1110 m.) este așezată pe o culme care se ridică spre Muncel și Godeanu. Sistemul întăririi și tehnica zidurilor sunt asemănătoare celor dela Costești. Ea are însă forma ovală și poartă amintirea unei construcții de dimensiuni foarte mari.

În afară de Costești și Grădiștea Muncelului, în munții acestei regiuni au mai fost observate urme arheologice în următoarele locuri: la Fețele albe, Pietra Roșie, Valea Albă, Vârful lui Petru, Dealul lui Negru, Culmea Arieșului și Sub Cununi. Deasemeni prezintă o mare importanță Cetatea Pietra Roșie dela Lunca.

Lucrările pentru descoperirea acestor cetăți din anul 1924 însă au fost adesea întrerupte. De data asta, fondurile necesare acestor mari lucrări fiind găsite, vor fi duse la bun sfârșit.

Inaugurarea lucrărilor s'a făcut într'un cadru mare, Duminecă 5 Septembrie a. c. Pe platoul din Cetatea dela Costești se găseau toate echipele de studenți, studenți, elevi și eleve, veniți voluntar pentru a contribui cu munca și priceperea lor la desvelirea acestor scumpe comori, doveditoare a dăinuirii noastre prin aceste locuri.

Numai la țară ocrotiți copiii împotriva bombardamentelor inamice din avioane

FOIȘOARĂ

„La Poliacu”

— Amintiri din Ardealul dealtădată —

La intrarea în Sibiu, prin drumul dela Turnu Roșu, se afla vestita cărciumă a Poliacului. Cărciuma aceea o ținea în arândă un polonez cu numele Woitșacec, pe care țărănimia îl cunoștea sub numele de „Poliacul”.

Trăgeau acolo țărani cari veneau Marțea și Vinerea la târg cu lemne și bucate. Aci își descărcau lemnele și le încărcău din nou, făcând dintr'un car, două, apoi le scoteau la târg, unde le deslăceau. Veneau țărani din comunele Veștem, Mohu, Tălmăcel, Sadu, Boița, Porcești, Sebișe, Racovița, Bradu, Avrig, Porumbac și până la Drăguș, aproape de Făgăraș.

Pe la anul 1878 erau ticsite școlile nemțești de Români, fii de preoți și de fruntași din acele comune și mai toți erau încarcerăți prin vecinătatea cărciumei Poliacului. Noi cei din Avrig, vre-o zece la număr, ocupam două camere chiar în curtea cărciumei. Eram toți în clasele primare.

Marțea și Vinerea, dimineața, cine era prin livezile de pe lângă drumul dinspre Turnu-Roșu? Noi și alții ca noi. Fiecare cu câte-o carte în mână, pândeam părinții și rubedeniile. Nu ne jena deloc praful stărnit în urma căruțelor, ci cu ochii pe carte ne plimbam în sus și în jos, aruncând câte o ochiadă spre fiecare căruță, și creștea inima în noi când auzeam câte un consătean, care mănând caii de călare și văzându-ne, striga nevetei din car:

— Fă Frăsino, vezi tu ștuderții noștri cu ochii

pe carte, sărăcuții și mititeii de ei? Toaderu nostru de acasă se va fi întorcând pe cealaltă parte și doar me până îi sbârnie musca la nas, pe când ăștia te miră de când sunt cu cartea în mână.

— I-am văzut, sărăcuții, dar uite, măi Petre, uite și pe al lui Corcodel, uite ce carte boacăna mai are: parcă ar fi o cărămidă, așa e de groasă. Ei, că din ăla o să iasă un domn mare, poate chiar potracăr (avocat). Apoi când a zis popa Mihailă în biserică, că a venit porunca dela Vlădica să facem la fiecare dascăl simbrie de câte 250 zloți în loc de 200 cât au acum, cine și-a bătut gura ca să nu li facem decât tot voi bărbații? Apoi câte cărți de alea boacăne nu va trebui să învețe un copil până să ajungă dascăl!

— Taci, măi femeie. Să știi că pe seară mă duc de-a dreptul la popa Mihailă și îi spun de minunea aia de carte dela copilul lui Corcodel și Duminecă sănt ăl dintăiu care schimb ce am zis; doar Corcodel bătrânul îi de-ai noștri, și cine știe ce poate aduce ziua și noaptea; poate-l încurcăm cu vreo fată de ale noastre; uite Marta e de seama lui.

Povestea cu cartea cât cărămidă era așa: Colegul nostru Corcodel, care era în clasa a patra primară, era de trei ani în Sibiu și pe semne mai auzise dela oameni asemenea laude. Ce s'a gândit el? S'a învârtit prin casa Poliacului și a înfășcat de pe masă cartea cea mai groasă; era o biblie polăcească și cu aceia s'a fasolit înaintea avrigenilor, cari veneau la târg, la Sibiu.

Se făcuse ora șapte dimineața și era târziu; nu mai veneau căruțe, și noi nu mai aveam cui ne mândri cu biblia Poliacului, că nu i-o lăsam numai lui Corcodel, ci după ce a secerat el laudele cu ea, cartea trecea pe rând în mâna altuia, așa că ajunsese acum în mâna lui Nechitu lui Tănase ăl Surd. Acesta se uită în dreapta și în stânga; nici umbră de căruță nu se

mai vedea și era tare amărât săracul că nu-i folosește la nimic biblia Poliacului.

Ne înapoem la gazdă, că se făcuse timpul de școală, dar Nechitu nu voia să vie. „Cine nu mănâncă nici să nu învețe”, zicea el.

Nu vedeți, nici tata n'a venit, nici merinde mi-a trimes, apoi ce să caut eu flămând la școală!

— Vino, mă, nu te face al dracului, că ave noi. Uite, eu îți dau un corn de prescură cu brânză apoi la amiază punem varza Postoaii la foc și în îndopăm împărătește, și apoi tu știi că tatăl tău are porneală, el vine pe jos; poate că până ne întoarcem dela școală, îl găsim la gazdă.

Într'adevăr, când ne-am întors dela școală, am găsit pe Tănase ăl Surd, tata Nechitului, la gazdă li adusesse de ale gurii: un ulcior cu lapte acru, fasole uscată, cartofi, făină pentru mămăligi, câteva ouă și vreo trei prescuri dăruite de popa Ioan, unde fusese două zile la coasă.

Plata pentru cele două zile de coasă erau date tinate Poliacului pentru chirie.

— Dar mie ce-mi dai? întrebă Nechitu. Nici creițar? Atunci mai bine nu mai veneai.

— Nu mai am nici un creițar, băiete dragă, mai am. Dar să zicem lui domnu' să mai aștepte douăzeci de creițari din chirie.

Și merg amândoi la gazdă unde Tănase își spunăcăzul:

— Domnule, nu mi se ajunge. Mai îngăduiește de douăzeci de creițari, până de altă dată, că acum n'am și nu am. Ce să mă fac? Nu pot să mă descurc pesc de băiat, să-l las fără niciun creițar.

— Bine, bade Tănase, dacă n'ai avem creițari semnăm sus.

Și l-a semnat pe Tănase cu douăzeci de creițari pe lațul dela chelnărie.

Cu aste năcăzuri învățăm noi carte pe vremea

De sub Surul

Fără să știi, lupți și tu într'un front, și arma ta este tăcerea.

De pe la noi

Loamneș - Sibiu

În urma ordinelor primite de a se inaugura toate lucrările făcute în decurs de 3 ani de guvernare a lui Mareșal Ion Antonescu, Primăria comunei prin conducătorii ei, a luat măsuri pentru inaugurarea apeductului ce s'a construit în comună precum și pentru înfrățirea lui.

După terminarea serviciului divin, Păr. I Dorca, arhiepiscopul comunei, printr'o cuvântare arată locuitorilor din Loamneș trecutul pe care l-au avut ei, când erau săbani iar astăzi se văd săpâni pe acest pământ. Datorită conducătorilor acestei comune, s'a ajuns a se construi acest apeduct, care, s'a adus dela 320 m. depărtare și care trebuia să ducă de mult timp fiind singurul izvor cu apă de băut în această comună. A terminat mulțumind notațiunii Ion Bichiș, care deși tânăr a dat dovadă de multă energie și pricepere și a alergat în toate părțile până a putut duce la înfrățire acest lucru atât de frumos. A mulțumit apoi Onor. Prefecturi a județului care a binevoit ca la rugămintea primăriei comunale să doneze suma de 80.000 lei. A mulțumit lui Miron Neagu din Sighișoara care a donat suma de 20.000 lei. Nicolae Bora comerciant suma de 10.000 lei și Valeriu Neagu din Mediaș suma de 5000 lei, iar cu acești bani și cu contribuția locuitorilor cari au donat fiecare câte 500 lei s'a putut ajunge la suma de 166.000 lei cu care s'a ridicat apeductul.

Trecându-se apoi la restul înfrățirilor din această comună, se poate reaminti; refacerea și înfrățirea Primăriei comunale, Școlii primare de Stat, precum și ajutorul de 35.000 lei dat din bugetul sărac al comunei pentru sfânta biserică din comună. Toate aceste opere se datoresc conducătorilor comunei, notarului Ion Bichiș, primarului Ioan Diac și casierului secretar Ioan Giurgiu.

Miercurea-Sibiului

Pătrunsă tot mai mult de actualele împrejurări prin care trece Țara, conducerea Despărțământului Miercurea, alături de celelalte instituții fundamentale ale neamului românesc — Biserica și Școala — și-a continuat și în cursul acestui an firul neîntrerupt al unei tradiții frumoase activând, din toate puterile, pentru întărirea forțelor morale și naționale și pentru refacerea teritorială a scumpei noastre țări.

Activitatea din acest al treilea an de război, s'a înfrățit, în Despărțământul Miercurea, prin acordarea unei largi asistențe materiale și morale familiilor ostașilor aflați pe front, întărirea sentimentului național și promovarea vieții economice, prin organizarea școlilor țărănești.

În legătură cu organizarea și funcționarea școlilor țărănești din plasa Miercurea, intelectualii și țărănimea deopotrivă exprimă și pe această cale vii mulțumiri d-lui inspector general școlar, Prof. Silviu Țeposu, președintele Despărțământului județean, care a folosit toate ocaziile pentru a stărua cu îndemnul și buna povață pe acest teren. Datorită străduințelor d-lui Prof. Silviu Țeposu, s'au organizat școli țărănești sub auspiciile „Astrei“, în următoarele comune din Plasa Miercurea: Apoldul de jos, Boz, Cărpiniș, Drașov, Gârbova, Gusu, Ludoș, Miercurea, Sângătin și Spring.

Intelectualii satelor au stat, ca întotdeauna, în serviciul „Astrei“, ajutându-o să-și ducă la îndeplinire programul, iar țărănimea s'a arătat mai înțelegătoare, ca oricând, față de năzuințele ce se desprindeau din manifestările desfășurate sub steagul „Astrei“.

Ocna-Sibiului

La Ocna-Sibiului, a funcționat timp de 20 zile școala șefilor de echipe și grupă din formațiile P. P. și E. E. la care au luat parte 45 premilitari, 16 extrașcolari și 21 extrașcolare, din întreg județul Sibiu. Cursurile s'au desfășurat în cele mai bune condiții sub conducerea dlui Lt. rez. Munteanu Ioan. Tinerii premilitari au fost pregătiți de către dl Sblt. rez. Vinereanu Victor, extrașcolarii de către dl Inv. Bogdan Ene, iar extrașcolarele de către dna Inv. Hăl-

NOUTAȚI

In ajutorul alienaților

Revenindu-se la metoda medicului Dr. L. de Meduna, care printr'un mod de injecții de camfor obține o înrăurire binefăcătoare asupra graveri stări a alienaților, se aplică acum mijloace asemănătoare în lupta contra bolilor nervoase. Astfel, în Germania, profesorul Dr. Meggendorfer, șeful clinicii de boli nervoase din Erlanger, folosește pentru înlăturarea boalei la alienați, curentul electric, pe care îl lasă să treacă prin capul pacientului. Pentru acest tratament se folosește un aparat sistem „Symens“, producător de curent electric. Se produce prin aceasta o fulgerătoare stare de amorțire și după 30 de secunde intervine un acces de epilepsie, care durează 40—50 secunde. Leșinul greu mai ține însă 50 minute și dispare apoi. După tratament, bolnavul nu-și mai aminteste de cele ce s'au petrecut cu el și nu simte nici jenă, nici teamă.

10 ani dela descoperirea leacului contra Malariei

E drept că omenirea s'a servit multă vreme de chinină pentru combaterea cumplutului flagel al malariei, dar leacul acesta avea și o mulțime de desavantajii, căci după tratamentul cu chinină se mai iveau și alte manifestațiuni maladeive. Chinina tămăduia numai pentru un moment malarie, dar baccilul malariei nu era ucis de chinină, ci continua să trăiască în organismul omenesc. Rămânea purtătorului acestei boli și trebuie mereu să conțezi pe o recidivă. Acum se împlinesc zece ani de când s'a lansat acel leac sintetic, Plasmockin și Atebrin, care după natura bolii se iau la prescripția medicului și duc sigur la nimicirea microbului. Cu aceste două medicamente au fost salvați sute de mii de oameni de epidemia malariei.

Automobile din rășină

Una din primele nevoi ale războiului este economisirea oțelului. Din acest motiv chimistii și inginerii germani s'au gândit la fabricarea caroseriilor de automobile dintr'o substanță sintetică, în locul oțelului. Desigur că pentru unele piese ale mașinei, motor, roate, arcuri, etc. metalul nu va putea fi înlocuit probabil, niciodată, dar totuși se fac economii mari de oțel fabricându-se caroseriile din substanțe sintetice. Aceste substanțe sintetice sunt un amestec de diferite materii. S'au făcut experiențe numeroase în colaborare cu industria de automobile până ce s'a găsit cea mai potrivită substanță de bază. Această substanță se presează iar caroseriile fabricate din rășină sintetică presată corespund tuturor așteptărilor, prezentând chiar unele avantajii. Automobilele acestea sunt mult mai ușoare decât cele obișnuite, ceea ce face cu puțință o mărire a vitezei și reducerea uzării cauciucurilor. Deasemenea ele merg fără șgomot, se uzează mai greu, sunt mai rezistente față de căldură și de ger. Un alt avantaj prezintă faptul că se pot monta foarte ușor și că nu trebuiesc date cu lac. Culoarea se adaogă chiar rășinei sintetice lichide.

maciu Elisabeta.

Conducătorii acestor formații au depus toată munca și mult suflet pentru a reda formațiunilor din județ, buni șefi și șefe de echipă și grupă, colaboratori harnici ai comandanților. Programul zilnic s'a desfășurat cât se poate normal, pregătind în multe laturi tineretul venit la această școală.

Pe lângă educație s'a făcut și munca în ateliere băeții sub conducerea dlui maestru I. Blaga, lucrând obiecte din răchită, lemn și papură, iar fetele sub conducerea dnei E. Hălmaciu, au lucrat inul, și au învățat croiul.

Cursurile au fost inspectate de dl Colonel Stinghe comandantul Insp. VI. Reg. și de dl Lt. Col. Crișan comandantul Subinsp. Sibiu, care aproape zilnic a cercetat această școală, arătând mult interes pregătirii acestui tineret și dând sfaturi pentru o cât mai bună reușită a cursurilor.

Inchiderea cursurilor s'a făcut cu un festival ar-

E rușine a fi meseriaș?

Iată o întrebare la care meseriașii noștri trebuie să răspundă cu toată sinceritatea. Desigur că titlul de mai sus nu este tocmai așa de potrivit pentru a numii meseriași, adică aceia care își păstrează demnitatea de meseriaș până la moarte.

Deaceia vom căuta ca să lăsăm la o parte această categorie de meseriași îndrăgostiți și mândri de profesiunea lor și vom căuta pe, cât ne ajută cunoștințele, ca să răspundem la întrebarea pe care am pus-o mai sus. Se înțelege desigur acum, că această întrebare se referă la o altă categorie de meseriași și anume: la aceia cărora le este rușine să spună că sunt meseriași. Mulți dintre meseriași o să spună acum că nu-i adevărat și că nu există meseriaș care să aibă acest viciu urât. Totuși, eu conștient de toate astea voi răspunde că este adevărat și deaceia îmi iau îngăduința ca în măsura cunoștințelor să pot ilustra aceste idei, prin lucruri adevărate. Iată de exemplu:

În fiecare dimineață mă întâlnesc la stația de tramvai cu un domn de statură mijlocie îmbrăcat modest și curat însă regulat cu servieta sub braț.

Mă uitam la el și îl măsuram de jos până sus, întrebându-mă, în gând: Ce ocupație o avea oare acest domn? pentru că după mine el trebuia să fie cel puțin un avocat dacă nu judecător. Spre surprinderea mea, am putut însă să aflu întâmplător ce ocupație avea domnul în stația de tramvai. Tot într'o dimineață îl găsesc la stație stând de vorbă cu un bun prieten al meu tot meseriaș și el ca și mine. N'au vrut ca să intru în vorbă cu ei, însă am căutat ca atunci când prietenul meu se dă jos din tramvai să mă dau și eu și să stau de vorbă cu el, fapt care s'a și întâmplat, și atunci am aflat adevărul, și anume: Domnul nu era nici avocat, nici judecător, ci era simplu meseriaș ca mine și ca prietenul meu. El avea însă o rușine mare față de lume ca să nu știe nimeni că, el este meseriaș.

Tot dela prietenul meu am aflat că chiar în curtea unde locuia acest domn, nimeni nu-l știa de meseriaș, ci își dădea alt titlu.

Servieta o purta goală sau umplută cu jurnale vechi ca să ducă în eroare și să-i facă o altă impresie de cine știe ce încasator la vre-o societate. Încet, încet ajunge la realitate și vom vedea că întrebarea mea are destui mușterii care sunt contra ei, adică spun da. Dar noi ce să spunem acum? Nu putem spune altceva decât atât: Este oare rușine a munci? S'au este o rușine să spui adevărat ceea ce ești? Nu. Rușine să le fie acelor care se înjosesc de meseria lor. În loc să ne mândrim că am învățat o meserie, deabia după ce am învățat-o să ne înjosim de ea? Această idee lasă, nu va putea niciodată să pătrundă în mintea fiecărui meseriaș, pentru că munca este brătară de aur și meseria este blagoslovită când te ții de ea ai pită. Să fim deci înțeleși. La orice întrebare să nu ne fie rușine să spunem că suntem meseriași și mici că părinții noștri sunt țărani. Și din contră, vom răspunde mândri: Sunt meseriaș și sunt fiu de țaran, care înfrății formează talpa țării.

O. Bălănescu, meseriaș. București

tistic care prin felul cum a fost executat, a întrecut orice așteptări. Programul a fost compus din declamări patriotice remarcându-se printr'un deosebit talent extrașcolarele P. Neagoe din Vurpăr, E. Bunea din Sadu, V. Contea din Cislădie, M. Voicu din Cristian, Maria Lungu din Alțina, și premilitarul D. Oancea din Sadu. S'au executat dansuri naționale cari au stârnit mare admirație în rândurile publicului asistent și s'a executat cu multă măiestrie piesa „Harță Răzeșul“. În interpretarea rolurilor s'au remarcat premilitarii Bujor Popa din Săliște, N. Dubleșiu din Gura-Răului și extrașcolarele Bunea Elena din Sadu și Constantin Elena din Orlat. Programul a fost pregătit cu multă iscusință de dl Bogdan Ene, inv. ajutat de dna Hălmaciu Elisabeta.

La sfârșitul programului a ținut o frumoasă cuvântare d. Lt. rez. Ion Munteanu, comandantul Centrului, mulțumind colaboratorilor și tineretului, pentru râvna depusă la executarea programului.

VENITI SUB STEAGUL „ASTREI“

Nedumeriri

După o serbare a „Astrei“ în școala satului. Cozul unei școli normale din orașul învecinat a desfășurat pe sătenii adunați cu prea frumoase cântece. Câțiva elevi au rostit poezii înălțătoare de suflet. Un „hâtru bun de glume“, un tinerel cam slăbuț, dela teatru, i-a făcut pe oameni, să râdă cu lacrimi. În mijlocul acestei producții un medic a vorbit despre primejdia bolilor ce se nasc în oamenii bețivi, și trec la copii, nepoți și strănepoți. Le-a arătat și chipuri de copii degenerați, neputincioși și bolnavi, ce se nasc din bețivani, fie femeia, fie bărbatul cuprinși de asemenea patimă. Le-a vorbit despre datoria fiecărui român de a-și îngriji, păstra și spori sănătatea trupului, pentruca neamul întreg să fie puternic și sănătos. Oamenii n'au ascultat prea bucuroși vorbirea doctorului, și chipurile arătate de el i-a cam îngrozit. Mai ales pe femei. Cele într'altă stare nu erau lăsate de cele mai bătrâne să se uite la chipuri. Le trăgeau de mânecă: „Astupă-ți ochii! Doamne ferește! Să nu-ți semene cumva copilul cu slutenia ceea“. Noroc că teatralistul cel subțirel a venit chiar la sfârșit cu ghidușile lui, și a descrețit frunțile tuturor. După serbare s'a putut auzi convorbirea de mai la vale dintre primarul și învățătorul satului. Mergeau împreună căci locuința învățătorului era deocamdată la primarul. Lângă clădirea școlii chiar acum era în lucrare o locuință pentru învățător.

Primarul: Mă știi că sprijinesc toate lucrurile bune. Și azi am trimis cinci căruțe la stație să aducă pe coriști. Nu-s cel din urmă din sat, și înțeleg multe lucruri. Dar asta una, tot n'o înțeleg.

Învățătorul: Ce, anume?

Primarul: Păi n'ai văzut că bietele femei și fete nu mai știau unde să se uite să nu vadă chipurile acele, iar cele într'altă stare își astupau ochii? Să vii cu asemenea golăciuni să le arăți lumii! Care de care mai schimonosită și mai urâtă!

Învățătorul: De! Nu-s plăcute la vederă! Sunt un fel de monștri, niște nenorociți. Câțiva oameni mari nebuni, câțiva epilectici, și o groază de copii și copile, toți neisprăviți, slăbănogi și crăcănați. Dar e de lipsă, domnule primar, să vadă românii noștri unde ducă prea multa băutură că, după câte văd, se bea și aici mult rachiu de prune, și populația e destul de slăbănogă.

Primarul: Păi, așa a fost decându-i lumea, și tot n'am pierit. Pentru niște chipuri omul nu se lasă de băut rachiu.

Învățătorul: Se face o încercare și în felul acesta. Omul cuminte poate lua învățătură. Și adevărul e că oamenii noștri nici nu cunosc încă toate relele ce le aduce prea multa băutură. Ei văd că-i rău numai când din beutură se ajunge la bătaie, la vre-un omor, ori când bărbatul își bate muierea. Dar cred că nici prin gând nu le trece pentruce sunt atâția copii cu fața pământie în sat, deși trăiesc în aer de munte și sunt destul de bine hrăniți. Ei desigur nu se gândesc la ceea ce văd eu în fiecare zi la școală: cât de grei la cap sunt copiii bețivanilor, și cât de grabnici la toate lucrurile rele.

Primarul: Așa cum sunt, din ei iasă feciorii cari în războiu fac minuni de vitejie.

Învățătorul: Aici să-mi dai voe să-ți spun că te înșeli. Am fost și eu în războiu. Soldații slăbiți trupește încă din moștenirea părinților, nu țin la marș îndelungat, nu-s isteți, nu-s curagioși, nu pot purta poveri mari, nici de foame nu pot răbda. Iar cei răniți mai greu, se curăță cu toții. Am avut mult de suferit pe urma celor lipsiți de o puternică sănătate a trupului. E numai o poveste, domnule primar, că orice român „are șapte vietți în pieptul de aramă“. Numai despre cei deplin sănătoși se poate spune acest cuvânt de laudă. Las' că-i bine și folositor să li se arate oamenilor, nu numai la vorbă, ci și în chipuri, câte rele se țin pe urma prea multei băuturi... Are dreptate doctorul: cei mai mulți copii mici ne mor fiindcă se nasc slăbănogi din părinți be-

Despărțămintele noastre la lucru

„Brașovul viforos învie“

Continuând să înfățișem munca de albine a Despărțămintelor „Astrei“ din întreg cuprinsul Ardealului și Banatului, stăruim, în cele de mai sus, asupra bogatului raport al Despărțământului Brașov, care și-a continuat și în acest an, cu multă râvnă îndatoririle sale pe tărâm cultural, național și economic. Dela început, conducătorii Despărțământului Brașov și-au dat seama că solidaritatea unei țări nu se poate constata în vremuri de huzureală, ci atunci când este încolțită din toate părțile, așa cum a fost România din 1940 și până în prezent.

La sfârșitul unui an de muncă și în fața adunării generale, Despărțământul Brașov face constatarea pe care noi o reținem ca un îndreptar pentru toate despărțămintele. Asociațiunea „Astra“, în cursul ani-

lor de războiu a dovedit că este singura organizație culturală-națională în jurul steagului căreia Transilvania e gata oricând să se adune. „Astra“ va din războiu cu un prestigiu sporit, mai plină viață și mai necesară!

Modești, ca întotdeauna, brașovenii, ne mărturisesc, că deși nu ne pot înfățișa un raport amănunțit din cauză că în cursul anului, cei care trebuiau țină socoteală de tot ceia ce s'a făcut au fost conștienți — totuși convingerea stăruie, că nicidecum s'a activat mai stăruitor și mai cu folos, ca în ultimul an de războiu.

Deși satele brașovene au fost văduvite de 12 învățători-eroi, căzuți pe câmpul de luptă (prețioși colaboratori ai „Astrei“) cei rămași acasă, căutat să-i suplinească printr'o muncă plină de râvnă. Ni se citează numele părintelui Nicolae Bârsan pe ședințele Cercului Cultural Dârste, care și-a luat serios rolul lui Popa Tanda, învrednicindu-se de leasa prețuire a conducerii despărțământului Brașov al „Astrei“ și nu mai puțin de prețuirea noastră, că luăm act cu satisfacție, oridecâteori ni se înfățișează astfel de exemple mult grăitoare.

Pe plan spiritual și național, în afară de conferințele ținute la sate, Despărțământul Brașov, cu jertva propriei, a întreținut aprinsă și pururea vie flacăra conștiinței de neam, prin tipărirea ziarelor „Gazele Transilvaniei“, căreia la 2 Iulie 1943 i s'a adăugat suplimentul „Foaia pentru minte, inimă și literatură“. Prin mijlocirea acestor două prețioase organe de propagandă culturală și națională, Brașovul a imprimat în fiecare săptămână, peste întreg cuprinsul Transilvaniei, îndemnul lui Gheorghe Barițiu, Mureșenilor și ale altor stegari ai neamului.

Biblioteca publică, Muzeul, Universitatea Mureșeană, Tipografia și Cinematograful, precum și anexele, formează azi un bun de mare preț, pe care Despărțământul Brașov, îl fructifică din an în an, cu bune roade în masele obștești dela orașe și sate.

Târnăveni

Membrii Despărțământului Târnăveni a făcut tot ceia ce le-a stat în putință, pentru a afirma cât mai sus steagul de luptă al „Astrei“. Prin conferințe, înființarea și înmulțirea bibliotecilor, a școlilor țărănești s'a arătat o deosebită grijă față de lumea satelor.

În toată această acțiune conducerea „Astrei“ din Târnăveni s'a bucurat de sprijinul neprecupețit al autorităților administrative, precum și de acela al cărturarilor și românilor binevoitori.

Paralel cu conferințele ce s'au ținut în diferite comune, conducerea despărțământului a acordat o deosebită atenție organizării școlilor țărănești. Colaborând cu Extensiunea Universitară s'a activat în mod simțit la trezirea conștiinței naționale.

Este de remarcat faptul că Despărțământul „Astrei“ din Târnăveni a luat frumoasa inițiativă de a ridica în acel oraș, un bust pentru eternizarea fetei guri marelui poet și cântăreț al neamului Octavian Goga. Desvelirea bustului se va face, cu ocazia împlinirii a 25 ani dela Unirea Ardealului cu Patria Mamă.

Serbarea „Astrei“ la Sibiu

Cu ocazia ultimei ședințe a Despărțământului județului Sibiu al „Astrei“ s'a luat în discuție programul de activitate pentru noul an de muncă, program pe care îl vom tâlmăci în numărul viitor. Printre altele comitetul a hotărât ca Duminecă 26 Septembrie a. c., când se va ține la Sibiu adunarea generală anuală a „Astrei“ Centrale, Despărțământul județean să organizeze la Teatrul orașenesc Concursul de coruri, jocuri și port românesc. Despărțămintele de plasă și Cercurile culturale sătești vor primi îndrumări mai amănunțite, în legătură cu participarea la această manifestare, cu a cărei organizare a fost însărcinat d. Prof. Nicolae Martin, vicepreședintele „Astrei“.

Convocare

În înțelesul art. 22 din Statute se convoacă membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român — Astra“ la

Adunarea generală

ce se va ține în zilele de **25 și 26 Septembrie 1943, în Sibiu.**

Programa Adunării

Sâmbătă, 25 Septembrie 1943, în sala cea mare a Prefecturii județului:

Ora 16: Ședința reprezentanților despărțămintelor cu următoarele 2 referate:

1. Organizarea cercului cultural. Referent: Dr. Octavian Lupaș, secretarul desp. central județean Arad.
2. Contribuția „Astrei“ la propășirea noastră economică. Referent: Dr. Gheorghe Dragoș, prof. Brașov.

Ora 20: Ședința comitetului central (în sala de ședințe a comitetului).

Duminecă, 26 Septembrie 1943, în sala cea mare a Prefecturii județului:

Ora 10: Participare la serviciul divin în bisericile românești.

Ora 11: Ședința I-a (în sala cea mare a Prefecturii județului) cu următoarea ordine de zi:

1. Prezentarea raportului general al comitetului central.
2. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) Examinarea raportului general;
 - b) Inscierea membrilor noi;
 - c) Examinarea propunerilor întrate în termen reglementar.

Ora 12: Ședința II-a

1. Rapoartele comisiunilor, al comitetului de cenzori despre verificarea socotelilor „Asociațiunii“ pe anul 1942, precum și asupra proiectului de buget pe anul 1944, al „Asociațiunii“.
2. Fixarea locului și datei pentru adunarea generală din anul 1944.
3. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

p. Președinte:

Gheorghe Moga m. p.

Secretar:

Nicolae Băilă m. p.

Într-o zi, cu am certetat cartea de botez a satului, la parohie: de optzeci de ani, decând se scrie, în fiecare an morții egalează pe cei născuți. De-aproape un veac numărul locuitorilor din sat n'a crescut. Și morții cei mai mulți sunt copii sub trei ani, în fiecare an. Nu-i păcat de-atâta viață îngropată înainte de vreme?

Primarul: Păi, nici de lume prea multă nu-i nevoie! Satul are pământ puțin, din ce ar trăi toți?

Învățătorul nu mai răspunse, ci se gândi în sine: „Hei! Încă multă apă va trebui să mai curgă pe Dunăre până se va lumina și neamul nostru!“

Poșta redacției

Octavian Bălănescu, București: Ne bucurăm aflând că poezia originară de pe plaiurile județului Sibiu. Poezia pe care o închinăm stăului de naștere va apare ocazional. „E rușine a meseriaș?” a apărut în acest număr... conține lucruri triste și adevărate.

D. Nicolae Baltes, Ocna Sibiului: Poezia trimisă va apare ocazie potrivită. Puneți-vă de acord cu colegul Dvs., pentru ca să nu mai da de lucru la redacție, cu aprecierea corespondenței, care tratează aceleași probleme. O împărțire a rolurilor este folositoare atât pentru noi cât și pentru Dvs.

D. Puțan Ion, Dobra-Mehedinți: Vă mulțumim pentru frumoasele cuvinte ce ni le adresați. Ne bucură că cele scrise în poezii sunt potrivite sufletului cetitorilor cărora ne adresăm. Noi străduim, ca să apărăm cât mai regulat și ca într'adevăr, în fiecare Duminică să aveți în foaie, „cea mai frumoasă și mai interesantă carte de cetire”...

D-nei Prof. Lucreția Dr. Opreanu, Timișoara: Am primit cu mulțumiri, noua serie de material, pentru colțul, atât de mult apreciat de gospodinele cetitoare. Administrația a luat măsuri să se trimită, la adresa indicată, toate numerile cerute.

Poșta administrației

D. Preot, Aurel Velea, Ighiel-Alba: D. Ilie Ionea este abonant sub Nr. 2646. S'a expedit ziarele dela 14-20 incl. și zărilor i se va trimite în mod regulat. Dvs. ați fost șters de abonament sub Nr. 399, rămânând abonant sub Nr. 2642.

Căminul Cultural „Făget” jud. Severin: Ați fost înscris ca abonant al ziarului nostru sub Nr. 4183. — nu facem excepții și costul abonamentului este destul de mic. —

D. Iosif Giurgiu, notar, com. Frata, jud. Cluj-Turda: am primit costul a jumate din abonament pentru 5 abonați. — D. Petru C. Ion și Cifu Alexandru s'au trecut printre abonații și li se trimite ziarele în mod regulat.

D. Prof. Ioan Berciu, Alba-Iulia: Cu poșta din 4 Sept. c. s'expediat chitanțele pentru abonamentul pe 1943 al Muzeului Regional din Alba-Iulia și pentru Dvs: personal.

D. Nicu Ion Cernea, Medias: Am primit costul abonamentului pe 1 an pentru Dvs. și tatăl Dvs. Ion Cernea din Avrig. Am fost înscrisi cu abonații noștri și veți primi ziarele regulat.

Petroșani S. A. R.: Abonamentul Dvs. este înscris sub Nr. 2576. — Rugăm a ne comunica dacă mai primiți alt exemplar de cel cu Nr. 2576.

D. Gh. Balica com. Vălnig-Caraș: Rămâneți abonant sub Nr. 2119, ați fost șters de sub Nr. 2119.

Poșta abonamentelor

In ultimul timp, au binevoit a ne mai ușura din sarcinile materiale, prin plata la timp a abonamentului la ziarul nostru: Ion N. Stănușescu, învățător, Lazar Apostoliu, Dumitru A. Crăciunescu, Mihail M. Vinerean, Ioan D. Vinerean, Ioan I. Tomescu, Ioan I. Popescu Pavel G. Gheorghescu, Grigore C. Săvoiu, Dumitru D. Anica, Ion I. Danilescu Gheorghe (Igel), Adam I. Samuilă, Ion I. Jinaru, Dumitru I. Gheorghescu, Gheorghe G. Băluță, Ștefan St. Roșianu; Ion Gavr. Pantelimon, I. D. Mugeseu. Alexandru T. Toma, Ion I. P. Stănușescu, I. N. Stănușescu, Ion I. T. Cioranu, Adam P. Jinaru, Ion N. — Toți din comuna Vaideeni jud. Vâlcea câte 400 lei. — Victor Lupșa și Eug. Ciugudean, din com. Poiana-Poștii jud. Alba câte 400 lei. Gheorghe Târziu, com. Bătuta, 400. Tilus L. Roșu, Beiuș, lei 400. Constantin Borza, biănar, Caracul, str. Apolodor 27 lei 400. Nicolae S. Tecău, Sebeș, str. Ștefan cel Mare 55, lei 200. Căian Sabin și C. Gligor, Petroșani, lei 200. Prof. Corneliu N. Popescu, Călărași-Lomnița, 400. Nicolae Drăngă, com. Budila-Brașov, lei 400. Vasile Ștefan, com. Beclean-Făgăraș, lei 400. Gheorghe Buciumeanu, com. Lupșa-Tr. Mare, lei 400. Ioan Cornea, com. Căpâlna, lei 400. Ilie Morar, com. Porumbacul de jos, lei 400. Ioan Ștefan, com. Vale Nr. 17, lei 400. Savu Berghea, com. Avrig 149, lei 400. Ioan Cernat, Poiana-Sibiului Nr. 42, lei 400. Ion Recaș, Făgăraș str. Cetății 4, lei 400. Ion Stoiță, Gura-Răului Nr. 200, lei 200. Iosif Goșteanu, com. Dârlos-Tr. Mare, lei 400. Cercetător Cultural „Astra” Nr. 1 d.n. com. Dârlos-Tr. Mare, lei 400. Nicolae Boriga, com. Porumbacul de sus, lei 200. Dumitru Grosu, Sibiu str. Teilor Nr. 12 lei 400. Ion Șerban, com. Bărgăniș-Tr. Mare, lei 400. P. C. S. Preot pens. Vlad Alexandru, com. Sibiu, lei 400. D. Ștefan Beraru, consilier C. Apel, Sibiu str. Morilor 6, lei 400. Lazăr Dru învățător, com. Cărpiniș jud. Sibiu, lei 400. Ieronim Maier, inv. pens., com. Șercaia-Făgăraș, lei 400. Iosif Nicola, bărbier, com. Sasca-Montană jud. Caraș, lei 400. Alexandru Gabor, com. Ponor jud. Hunedoara, lei 400. Ion Popa, Deva str. Sântuhalm 92, lei 400. Miron Ciungara, Dârste-Brașov, lei 400. Martin Dumitru, Depozitar de cheie, Orăștie, lei 400. Nicolae Simtea, com. Lăz. jud. Alba, lei 400. Nicolae Nistor, Alba-Iulia, Calea Moșilor, 50, lei 200. Gh. Ștefan, com. Galați, jud. Făgăraș, lei 200. P. C. Lor preoți: Petru Ștefan, com. Noșlac jud. Alba, Eugen Circa, com. Giugudu, jud. Alba. Ioan Aldea, com. Spălunca, jud. Alba Vasile Ștefan, com. Fărău, jud. Alba. Aurel Oltean com. Hiria, jud. Sibiu. Simion Frâncu com. Sâmbenedic jud. Alba. Iacob Târziu, com. Cisteiul de Mureș, jud. Alba. Nicolae Cucerzan, com. Asi-

Intâmplări de peste săptămână

In țară

Vizite ministeriale la Sibiu

În dorința de a lua contact cu muncitorimea și nevoile ei, d. ing. arhitect I. D. Enescu, ministru subsecretar la departamentul Muncii, a vizitat Duminică 12 Septembrie c., Sibiu, cu care ocazie a prezidat solemnitatea instalării noului Consiliu al Camerei de Muncă.

În cuvântarea pe care a rostit-o cu această ocazie, d. ministru Enescu a arătat preocupările guvernului pentru îmbunătățirea sortii muncitorimei, promițând că mai ales după războiu, guvernul va păși la realizări și mai simțitoare, prin construirea de locuințe ieftine pentru muncitori, și pentru organizarea pe baze mai sănătoase a Caselor Asigurărilor Sociale.

Casa de bani a stației Brașov, furată de hoți

O îndrăzneală spargere a fost săvârșită în noaptea de 7 spre 8 Septembrie, în gara Brașov, unde hoții s'au introdus în birourile gării de unde au furat casa de fier portativă a stației, casă care conținea suma de 2.580.000 lei. Spărgătorii au fost observați încă din primul moment de către jandarmul fruntaș Călin Ion, originar din comuna Alexeni (Ialomița) care s'a năpustit asupra bandiților, încercând să-i aresteze. Aceștia au luat-o la fugă, însă unul dintre ei a putut fi apucat de gardian și după o luptă corp la corp a fost otuși înfășcat.

Cercetările făcute au stabilit că spărgătorii sunt: manevranții Purcaru Ion și Ștefan Vasile și gardianul de penitenciar Moța Ion. Răufăcătorii au fost arestați și înaintați Curții Marțiale, care îi va condamna la moarte, pentru că au furat în timpul camuflajului.

De peste hotare

Budapesta va fi declarată oraș deschis

La începutul săptămânii trecute se anunța că guvernul maghiar a luat serioase măsuri în vederea declarării Budapestei ca oraș deschis. Măsurile în acest scop se iau cu mare grabă.

Demisia guvernului bulgar

De îndată ce s'a făcut depunerea jurământului membrilor din regență, guvernul bulgar și-a prezentat demisia. Regența a însărcinat din nou Consiliul de Miniștri să continue cu guvernarea țării, până la formarea noului guvern.

Ficele Mareșalului Badoglio au fugit în Elveția

Se află că cele două fice ale mareșalului italian Badoglio, au fugit în Elveția, odată cu principesa moștenitoare de Piemont.

Unde se află Regele Impărat al Italiei?

După unele știri, Regele Impărat al Italiei, Victor Emanoil, împreună cu Mareșalul Badoglio, s'ar afla în Sicilia, la comandamentul suprem al armatei aliate.

Tot acolo s'ar afla și Principele Moștenitor al Italiei.

nip, jud. Alba. Gavrilă Metea, com. Uioara de sus, jud. Alba, Leon Sava, com. Ciunga, jud. Alba. Alexandru Crișan, primar, com. Sâmbenedic jud. Alba. Iuliu Moraru, agent agricol, com. Ciuciu, jud. Alba. Dr. Nicolae Milea, pres. Desp. Ocna-Mureșului. P. C. S. Preot Ion Lașiță, com. Lancrăm, cu următorii din aceeași comună: Danil Pavel, Dionisie Păcurar, Simion Blaga, Petru Cădea, Nicolae Lașiță, Avram Petrașcu, Vasile Chirilă, toți câte 400 lei. Văd. Ana Vintilă, Danil David și Ion Becan, toți din com. Lancrăm-Alba, câte 200 lei. P. C. S. Preot Iuliu Olariu, com. Surducul Mare jud. Caraș, lei 400. Reuniunea Meseriașilor, Comercianților și Economilor din Alba-Iulia, lei 1000. P. C. Preot, Ion Lazăr, Sebeș-Alba, lei 400. Petru Roșca, Banca „Izvorul” din Alba-Iulia, lei 400. Inginer Dumitru Harisanide, Petroșani, lei 400. Damian Sebeșan, inv. pens. com. Secugiu, jud. Timiș, lei 200. Nicolae Dopen, com. Sebeș-Alba, str. Popa Lazăr, lei 400.

Croitoria

IOAN I. NICOLA

Sibiu str. Regele Carol I. 56 - Tel. 590

Cu ocazia sezonului de toamnă și-a reînceput activitatea

Nenorocire de cale ferată în Statele - Unite

Se anunță din Filadelfia că o gravă nenorocire de cale ferată s'a produs pe linia Companiei de căi ferate „Congressional Ltd” la 24 de ore după un prim accident, la circa 20 klm. distanță de Syracuse (Kansas). După cum anunță Serviciul britanic de informațiuni, acest din urmă accident a provocat moartea a 71 persoane. Un număr de 123 persoane, mai mult sau mai puțin grav rănite, au fost internate în spitale.

Deputați turci voi vizita Anglia și Statele - Unite

După cum anunță o telegramă din Londra, se crede că o delegație de deputați turci va pleca în Anglia, pentru a răspunde la vizita făcută de deputații englezi în Turcia. Se mai declară că, delegația se va duce apoi în Statele Unite. Cu ce scop, rămâne să vedem.

Alegerea regenței în Bulgaria

După înmormântarea Regelui Boris III, Sobrania (parlamentul bulgar) s'a întrunit în ziua de Joi 8 August a. c., pentru a proceda la alegerea membrilor regenței, care va călăuzi pașii tânărului rege Simeon al II-lea.

Au fost aleși în acest post de mare răspundere: Prințul Ciril, Prof. Filoff, primul ministru și Generalul Mișoff, ministrul de război bulgar. Regența a depus jurământul în ziua de Sâmbătă 11 Septembrie.

Iranul a declarat război Germaniei

D. Suheily, președintele consiliului de miniștri al Iranului, a declarat în ședința de Miercuri 6 Septembrie a. c., a Parlamentului că guvernul iranian a hotărât să declare război Germaniei. În cercurile conducătoare ale Germaniei se crede că declarația Iranului, s'a făcut în urma îndemnurilor anglo-americe.

Fuga principesei moștenitoare Italiei

Către sfârșitul săptămânii trecute, când în Italia s'au produs evenimentele anunțate la timp, principesa de Piemont, soția principelui moștenitor al Italiei, a plecat în Elveția, împreună cu cei 4 copii ai săi, pentru a se pune la un adăpost mai sigur.

Elveția întărește unitățile de pază a frontierei

Prima măsură luată de guvernul elvețian după ce s'a aflat despre evenimentele din Italia, a fost aceea că Joi dimineața a fost chemați, prin afișe, să se prezinte la regimente mai multe formații de grăniceri cari, urmează să întărească elementele de pază, dela granița de miazăzi.

Un nou bombardament asupra Parisului

Se află că la sfârșitul săptămânii trecute, noui valuri de avioane anglo-americe au sburat pe deasupra Parisului, lăsând mai multe bombe. Acest nou bombardament al aviației a distrus mai multe clădiri și a făcut mai mulți morți și răniți.

Rusia se reîntoarce la biserică

În săptămâna trecută a avut loc la Kremlin, o conferință la care au participat fruntașii regimului politic, Mareșalul Stalin și comisarul pentru afacerile externe ale URSS, Molotov și fruntașii în viață ai Bisericii ortodoxe ruse, Mitropolitul Serghie al Moscovei și Mitropoliții Chievului și Leningradului.

Cu acest prilej, după cum rezultă din informațiunile ce au fost date publicității, amintiții conducători politici ai URSS-ului ar fi făcut cunoscut conducătorilor bisericesti că pot păși la constituirea Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe rusești și la alegerea Patriarhului pravoslavnic. Aceasta ar fi rezultatul comportării patriotice pe care a dovedit-o clerul ortodox rus în cursul actualului războiu. Miercuri 8 I. c., la praznicul de pomenire a Nașterii Născătoarei de Dumnezeu, noul Patriarh a și fost ales, în persoana Mitropolitului Serghie al Moscovei.

Știrea a stârnit o mare valvă în toată lumea.

Cu alte cuvinte, Rusia a pășit să-și întoarcă din nou fața spre biserică, pe care până aci a hulit-o.

Turcia nu mai face export pentru Italia

În urma celor întâmplate în ultima vreme în Italia, Turcia a încetat orice export de produse de ale sale, spre această țară.

Situația politică și militară de peste săptămână

Pe frontul de răsărit — Evenimentele din Italia

Când Europa a pășit în cel de al cincilea an de războiu, încăerarea dintre popoare a devenit tot mai năpraznică și fără nici un semn de potolire. Dimpotrivă, se poate desprinde că cel de al cincilea an al războiului, apare tot mai întunecat și mai amenințător pentru soarta multora din popoarele europene. Dela o zi la alta evenimente tot mai importante apar în viața politică și militară, dând mult de gândit conducătorilor de state.

Ne-am obișnuit de o vreme încoace să ne cam așintim privirile mai mult și mai stăruitor, pe teatrul de luptă din răsărit, socotit ca cel mai important pentru Europa și nu mai puțin pentru România, unde armata noastră este angajată în virtutea prieteniei cu Germania. Iată însă că săptămâna trecută a atras atât atenția noastră cât și a întregii Europe, spre frontul de sud, front care, în urma celor petrecute în Italia, capătă o deosebită importanță.

În cele de mai jos, vom încerca să înfățișăm cetitorilor noștri situația de pe toate fronturile de luptă și în deosebi de pe frontul de răsărit și de sud, ca astfel să înțelegem mai bine evenimentele militare și politice ce vor mai urma.

Pe frontul de răsărit

Se observă că de câțiva timp înaltul comandament german este tot mai hotărât de a scurta întinderea frontului, pentru a putea face față atacurilor înversurate ale armatelor sovietice care își ațintesc atacurile mai cu osebire în Crimeea unde au ocupat orașul Stalino și Mariupol. În zilele din urmă, însă înaltul comandament sovietic s'a arătat mai cu băgare de seamă, și a procedat la o ajustare a liniei de luptă, îngrijind ca să nu intre într-o parte prea adânc, iar în alta să rămână în urmă, pentru a da puțință de încercuire de către trupele germane. Așa se explică, pentru ce ofensiva din săptămâna aceasta s'a desfășurat cu oarecare încetineală din partea rușilor.

În același timp, pentru a avea un front mai scurt și pentru a se pune la adăpost de un atac din flancuri, înaltul comandament german, a luat măsuri de a părăsi anumite poziții din bazinul Donețului. Forțele germane retrase din acest sector, vor fi întrebuintate, după nevoie, în altă parte a frontului și mai ales unde se va simți mai îndârjit atacul rușilor.

După cum anunță comunicatele germane, în ultimele zile, rezistența trupelor germane în regiunea dela Smolensk s'a arătat mai îndârjită, fapt care a obligat pe ruși să spargă frontul. După toate semnele rușii au de gând să desfășoare în regiunea Smolensk o mare bătălie. Înaltul comandament german, prevăzând acest plan, a luat și el măsurile de lipsă. Rămâne de văzut care din cele două tabere vor ieși biruitoare în acest sector.

Ce se petrece în Italia

După abea patru săptămâni dela înlăturarea guvernului fascist, Italia a depus armele, capitulând fără condiții, în fața amenințărilor tot mai crescânde ale anglo-americanilor. La această hotărâre — după unii umilitoare — s'a ajuns într-o vreme în care guvernul Badoglio, împreună cu Regele Împărat Victor Emanoil pregăteau o concentrare de trupe italiene în nordul Italiei, pentru a ataca pela spate pe germani și mai ales pentru a le tăia retragerea acestora de pe pământul italian. După cum se spune acest plan a fost pus la cale în coînțelegere cu comandamentul armatelor aliate. Dibuințându-se cele ce se puneau la cale, înaltul comandament german, a luat toate măsurile impuse de noua și neașteptată situație, procedând la desarmarea armatei italiene care se afla sub ordinele guvernului Badoglio, iar pe de altă parte, în colaborare cu așa zisul guvern naționalist italian de sub ordinele Ducelui (care deși arestat totuși lucra prin anumiți reprezentanți ai partidului fascist), s'a procedat la ocuparea mai multor orașe și localități, pentru a o lua înaintea anglo-americanilor, cari continuau să debarce importante trupe pe coastele și în unele porturi italiene, cu scopul de a veni în ajutorul

italienilor hotărâți să lupte pentru scoaterea din țară a germanilor. Prin marșuri rapide, germanii au ocupat mai întâiu orașele din nordul Italiei: Genova, Bologna, Cremona, Verona, Trieste, Durazzo, Valona și Elbasan. Aceste operațiuni s'au desfășurat sub comanda mareșalului Rommel, care a condus frontul din Africa de Nord. Deasemenea trupe germane au ocupat coastele și punctele strategice importante din Albania și Dalmația.

În sudul Italiei, în vreme ce unitățile germane continuau să dea lupte grele cu cele două armate debarcate de către anglo-americanii, Mareșalul Kesserling, comandantul forțelor aviației germane din spațiul mediteranean a dat un ultimatum orașului Roma pe care l-au ocupat apoi, pentru a împiedeca desfășurarea unei mișcări potrivnice din partea guvernului Badoglio. În același timp, în partea de Nord a Italiei, germanii au ocupat orașul Milano.

Două tabere

În Italia s'au format astfel două tabere, cari se luptă între ele: pe deoparte tabăra germană împreună cu o parte a armatelor ce au rămas credincioase regimului fascist și Ducelui, iar pe de altă parte tabăra generalului Badoglio și a regelui care colaborează cu trupele anglo-americe. După ultimele știri, luptele din sudul Italiei continuă între cele două tabere. Aliații continuă cu debarcări de noi trupe.

Deocamdată nu se poate face o constatare generală asupra situației, care se va limpezi poate mai bine în zilele ce vor urma.

Cuvântarea Fueherului

Vineri seara Fueherul Germaniei, s'a adresat printr'un discurs rostit prin radio poporului a cărui soartă se află în mâinile sale și i-a dat lămuriri asupra ultimelor evenimente. Cum Conducătorul Germaniei n'a mai vorbit de multă vreme, cuvântarea sa era așteptată cu nerăbdare, atât de poporul său, cât și de cercurile politice internaționale.

Timp de un sfert de oră, dl Hitler a înfățișat mai întâi dedesubturile cari au dus la capitularea Italiei și a adăugat că acest lucru a fost prevăzut de către conducătorii germaniei, cari au luat din vreme măsuri.

În această ordine de idei, Fueherul a adresat cuvinte de laudă la adresa Ducelui Mussolini, acuzând guvernul Badoglio, pentru violența cu care a lucrat, atunci când a hotărât capitularea Italiei.

Din evenimentele petrecute în legătură cu Italia, dl Hitler a spus că ieșirea din războiu a Italiei însemnează puțin și că încercarea anglo-americanilor de a sfărâma rezistența germană, prin vorbe, este copilărească.

A încheiat prin a declara că Germania este hotărâtă să continue lupta începută în 1939 și că ea nu va cădea ispitelor, de a săvârși acte de desonoare și de umilință, asemănătoare celor din Italia.

Mari manevre în Portugalia

După unele știri publicate în ziare, Lisabona, capitala Portugaliei, capătă pe zi ce trece tot mai mult înfățișarea de războiu, în urma pregătirilor ce se fac în vederea unor mari manevre militare de toamnă.

Toate monumentele de artă și clădirile orașului sunt apărate cu saci de nisip, pentru a fi ferite de bombardamente.

După cum se vede, pregătirile ce se fac în capitala Portugaliei întrec pe acelea ale unor manevre obișnuite de până aci.

De vânzare

Roată de transmisie

diametru 75 cm. lungimea axului 85 cm. cu lagăre și una șaibă pentru motor, diametru 14 cm.
Informațiuni la „Tipografia Astra” Sibiu, str. Avram Iancu 9

Mitropolia Română Unită — Blaj
Administrația Centrală Capitulară

Nr. 1041 - 1943.

Arendări de moșii

Capitulul Metropolitan Român Unit din Blaj, dă în arendă începând cu anul 1944, următoarele proprietăți:

1.) Moșia fundațiunii Alexandru Sterca Suluțiu, din comuna Cenade, Județul Târnava mică, în suprafață de jugăre, teren arabil, fânaș și pășune.

Moșia are și toate clădirile necesare.

2.) Moșia Fundațiunii Ioan Micu Moldovan, din comuna Cergăul Mic, în suprafață de 183 jugăre, teren arabil, fânaș și pășune.

Și această moșie are clădirile necesare exploatarea lor. Arendarea acestor moșii, se poate face și separat, pe fiecare și împreună, dată fiind apropierea lor una de alta. Actual se poate arenda și întreg inventarul viu și mort, al acestor moșii. Termenul de arendare este de 6 (șase) ani. Arenda se va oferi în grâu, care se va calcula și se va plăti pe prețul oficial dela 1 Octombrie a fiecărui an, sau dacă nu mai fi preț oficial, cu prețul de pe piața Blajului la aceeași dată.

Cei cari reflectează la arendarea acestor moșii vor înainta la Capitulul Metropolitan din Blaj ofertele lor închise, separat pentru fiecare moșie, până la data de 15 Octombrie 1943, brate conform legii.

Capitulul nu este legat de nici-o ofertă, putând să aleagă din mai multe pe cea pe care vrea, chiar dacă oferta ar fi mică de cât altele, și putând să le respingă pe toate. Arenda va trebui să respecte, în ce privește, exploatarea moșiei, și dispozițiile impuse în mod natural și prin legi, pentru o arendă și rațională exploatare.

Ofertantul a cărui ofertă va fi acceptată, trebuie să depună la Capitulul, odată cu iscălirea contractului, o garanță egală cu arenda pe un an de zile a moșiei. Informațiuni mai detaliate se pot vedea la Cancelaria Administrației Centrale Capitulară din Blaj.

Blaj, din ședința Capitulară dela 16 August 1943.

Prepozit Capitular:
Dr. Victor Mucavei

Pentru noul an școlar

vi se oferă:

Mantale „Loden“ din stofă
Mantale „Ballonseide“
Mantale cauciucate
Bluze sportive

lingerie, ciorapi și toate cele necesare
cu prețurile cele mai convenabile

Paul Gvoitsch

„Regele pălărilor“

Sibiu, str. Regina Maria 7 — Telefon 67

Vizitați cu toată încrederea
Magazinul de încălțăminte

„Victoria“

Proprietar T. Lascu din Cluj

Sibiu, str. Regina Maria 25 (în curtea)

Asortat în permanență cu ultimele noutăți
pentru dame, domni și copii

Prețurile convenabile! Incurajați munca noastră!

SPECTACOL

Apollo prezintă în premieră **Cântați cu mine**
cu marele și renumitul Tenor **Giuseppe Lugo** și
Nucci, Quby d'Aaleno. — Un episod, plin de
fapturi și omenie din viața unui tenor. — Jurnal nou

Corso prezintă în premieră, marea dramă muzicală
— Jurnal nou — **„Romanța unui surd”**
o realizare excepțională cu: **Marianne Hoppe,**
Edmond Marjan, Paul Dahlke.

ATENȚIUNE! Cititorii Ziarului Curierul
din orașul Sibiu, cari doresc să li se aducă
ziarul acasă se pot adresa la depozit în str.
Reg. Mihai I Nr. 15, isavi de Banca Națională